

Gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd Waddinxveen

Gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd 2018

Inhoud

Inleiding	3
1. Gemeentelijke beleidsadvisering	3
2. Samenwerking CJG	3
3. Gezonde School.....	3
4. Verslavingspreventie	4
5. Relatieve en Seksuele Ontwikkeling	5
6. Voeding en Bewegen	5
7. Sociaal-Emotionele Ontwikkeling.....	6
8. Contactmoment bovenbouw VO	7
9. Sociale Veiligheid.....	7
10. 2019	8

Gemeente	Gemeente Waddinxveen
Verantwoordingsperiode	1-1-2018 t/m 31-12-2018
Publicatiedatum	14 januari 2019
Aantal scholen	13 PO-scholen en 1 VO-school
Gegevens lid accountteam namens Gezondheidsbevordering	Eef Hollman ehollman@ggdhm.nl 088 3084403

Inleiding

In aanvulling op de regionale rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd ontvangt u hierbij de gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd. Deze rapportage biedt u inzicht in de inspanningen en het bereik in uw gemeente in 2018.

De omvang van geleverde diensten verschilt per jaar. Dit is afhankelijk van de vraag vanuit het werkveld, eventuele extra middelen (bijvoorbeeld uit het landelijke Ondersteuningsaanbod en/of gemeentelijke financiering voor weerbaarheidstrainingen in het Primair Onderwijs) en wordt ook afgewogen met onze dienstverlening vanuit het basispakket in vorige kalenderjaren.

Tot slot zijn in deze rapportage ook aanbevelingen opgenomen.

1. Gemeentelijke beleidsadvisering

Sinds enkele jaren werkt de GGD samen met de gemeente (afdeling Veiligheid), het jongerenwerk en de politie aan een project alcohol en drugs op het Coenecoop College. Dit heeft ook dit jaar weer geleid tot een mooi project voor de tweede klassen.

2. Samenwerking CJG

De GGD heeft regelmatig contact met het CJG om signalen uit het onderwijs te bespreken. Deze samenwerking heeft dit jaar niet geleid tot concrete uitvoering anders dan beschreven bij de scholen.

3. Gezonde School

De Gezonde School werkwijze is een structurele en integrale manier om gezondheidsbeleid op school vorm te geven. Scholen die structureel en integraal aandacht hebben voor gezondheid op school kunnen het landelijke vignet Gezonde School behalen. GGD Hollands Midden ondersteunt scholen bij het behalen van een vignet Gezonde School. Op dit moment is er geen school concreet bezig met het behalen van een vignet, maar zijn scholen wél actief met inzetten van interventies. Deze worden bij de thema's verder beschreven.

4. Verslavingspreventie

In de gemeente is in het afgelopen jaar in zowel het Primair als Voortgezet Onderwijs invulling gegeven aan het thema Verslavingspreventie.

Primair Onderwijs

Er wordt invulling gegeven aan de boodschappen omtrent alcoholmatiging- en de 'rookvrije generatie' vanuit de nota lokaal gezondheidsbeleid van de gemeente(n). Scholen kiezen zelf de wijze van invulling.

In uw gemeente is er één school geweest waar de ouderbijeenkomst behorende bij een weerbaarheidstraining heeft plaatsgevonden. Deze ouderbijeenkomst geeft invulling aan het thema Verslavingspreventie, omdat individuele weerbaarheid en ook groepsdruk van invloed zijn op het maken van (on)gezonde keuzes. Tijdens deze ouderbijeenkomst krijgen ouders informatie over het gebruik en de gezondheidsrisico's van alcohol en roken en de invloed die zij hierop kunnen uitoefenen als opvoeder. Ook worden hierin andere 'verslavingen en verleidingen' meegenomen, waaronder het effect van sociale media.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten	Productgroep	Uren
Koningin Beatrixschool	Ouderbijeenkomst 'Alcohol, Roken en Mediawijsheid'	30			2	9
Totaal		30	0	0	-	9

Voortgezet Onderwijs

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten	Productgroep	Uren
Coenecoop College	Gastlessen klas 2		204			
Totaal		0	204	0		

5. Relationale en Seksuele Ontwikkeling

In de gemeente is in het afgelopen jaar in het Primair Onderwijs invulling gegeven aan het thema Relationale en Seksuele Ontwikkeling.

Primair Onderwijs

GGD HM is in 2014 gestopt met het promoten van de 'Week van de Lentekriebels'. Deze aandachtswEEK is bedoeld als kennismaking. De overstap van scholen naar meer structureel onderwijs over het onderwerp bleef echter uit. Om aan te sluiten bij de kerndoelen van het onderwijs omtrent structurele aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit en de ondersteuningsbehoeften van kinderen, is dit besluit genomen. Door middel van een planmatige aanpak wordt toegewerkt naar een structurele inbedding van het thema binnen de school. In het eerste jaar worden een docenttraining en ouderbijeenkomst georganiseerd, waarna de school aan de slag gaat met een projectperiode waarin per groep meerdere lessen over het thema worden gegeven. Deze periode heeft als doel om kennis te maken met het onderwerp. In het tweede jaar worden de lessen vervolgens geïntegreerd in het bestaande curriculum van de school, zodat het thema verankerd is.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten	Productgroep	Uren
Koningin Beatrixschool	Docenttraining 'Grensoverschrijdend gedrag signaleren en bespreken'			19	8c	15
Koning Willem-Alexanderschool	Docenttraining 'Grensoverschrijdend gedrag signaleren en bespreken'			25	8c	15
Totaal				44		30

6. Voeding en Bewegen

In de gemeente is in het afgelopen jaar in zowel het Primair als Voortgezet Onderwijs invulling gegeven aan de thema's Voeding en Bewegen.

Primair Onderwijs

Het onderwijs vraagt om een passende en constructieve benadering die hen helpt om de koers naar gezonde voeding en voldoende beweging geleidelijk in te zetten. Er zijn veel

effectieve interventies en initiatieven beschikbaar. In 2018 is gestart met een pilot om te komen tot een totaalaanpak met als doel een structureel en integraal voeding- en beweegbeleid te ontwikkelen. Hierover is meer te lezen in de regionale jaarrapportage.

Via onze werkwijze Gezonde School attenderen we scholen op landelijke campagnes, waaronder EU-Schoolfruit en het Nationaal Schoolontbijt. In uw gemeente hebben drie scholen meegedaan aan EU-Schoolfruit en twee aan het Nationaal Schoolontbijt.

7. Sociaal-Emotionele Ontwikkeling

In de gemeente is in het afgelopen jaar in zowel het Primair als Voortgezet Onderwijs invulling gegeven aan het thema Sociaal-Emotionele Ontwikkeling.

Primair Onderwijs

In het Primair Onderwijs zijn puberontwikkeling en psychosociale gesteldheid belangrijke onderwerpen die, net als bij docenten, ook vragen oproepen bij ouders en leerlingen zelf. Scholen kunnen door middel van de weerbaarheidstraining invulling geven aan dit onderwerp. Eén school in uw gemeente heeft dan ook de weerbaarheidstraining met de themamodule 'Weerbaarheid, Jezelf en Anderen' ingezet. Met deze training worden leerlingen geïnformeerd over de onderwerpen behorende bij dit thema. Om de weerbaarheidstraining te koppelen aan de onderwijspraktijk zijn materialen ontwikkeld die hieraan bijdragen, zoals de poster pubergezond en de gelijknamige website www.pubergezond.nl.

Behorende bij deze weerbaarheidstraining is er een ouderbijeenkomst ingezet met het thema 'Weerbaarheid, Jezelf en Anderen'. Tijdens deze ouderbijeenkomst krijgen ouders informatie over de weerbaarheidstraining en over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kinderen en de invloed die zij hierop kunnen uitoefenen als opvoeder.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten	Productgroep	Uren
Koningin Beatrix	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en Anderen' + training	30			3	19
Kardinaal Alfrinkschool	Regio docententraining Weerbaarheid			1	4	15
Koningin Beatrix*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en Anderen'		30	2		
Totaal		30	30	3		34

*Gearceerde dienstverlening komt voort uit het Ondersteuningsaanbod en/of (lokaal) aanvullende middelen, zoals beschreven in de regionale en deze gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd.

8. Contactmoment bovenbouw VO

Op 15/16-jarige leeftijd (vmbo klas 3, havo en vwo klas 4) vindt het contactmoment bovenbouw met de Jeugdgezondheidszorg plaats. Tot en met het schooljaar 2016/2017 werd via de EMOVO (Elektronische MOonitor Voortgezet Onderwijs) invulling gegeven aan dit contactmoment. Sinds december 2017 wordt er met een nieuwe vragenlijst gewerkt: 'Gezond leven? Check het even!'.

Aansluitend op EMOVO/ 'Gezond leven? Check het even!' kan een adviesgesprek of een interventie plaatsvinden.

In uw gemeente is hier op de volgende scholen invulling aan gegeven:

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten	Productgroep	Uren
Coenecoop	Check-rapport gemaakt en besproken					
Totaal		0	0	0		

9. Sociale Veiligheid

In uw gemeente is met het bestuur van SPCO LEV bestuurlijk gewerkt aan een beleidsplan 'Sociale veiligheid'. Hiervoor is een ontwikkelgroep gevormd die het sociaal veiligheidsbeleid heeft ontwikkeld en er is uitvoer geleverd op de scholen van dit bestuur. Daarnaast zijn directeuren en intern begeleiders getraind in de implementatie van het beleid en in calamiteitenmanagement.

Inmiddels is voor alle besturen het traject afgerond en worden de gezonde school vignetten aangevraagd.

Voor meer informatie over het traject sociale veiligheid verwijzen wij u naar de regionale rapportage.

Bestuur	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten	Productgroep	Uren
SPCO LEV	Implementatietraining			4	8d (2x)	8
SPCO LEV	Calamiteitentraining			2	8d (2x)	8
Totaal				6		16

10. 2019

Graag werken we met u samen aan audiovisuele materialen om jongeren online en 'on demand' te bereiken. De digitalisering van de maatschappij levert gezondheidsuitdagingen op voor jeugdigen en hun (professionele) opvoeders, zoals verslaving, fysieke klachten, isolement en polarisatie. Tegelijk biedt deze digitale ontwikkeling ook kansen. Omdat de jeugd voor meer dan 50% online actief is, kan via deze weg ook digitale gezondheidsbevordering tot stand komen. Uit onderzoek (van Defy Media, 2015) blijkt dat jongeren zo'n 11 uur video per week bekijken via 'YouTube'. Naast het feit dat jongeren consument zijn, zijn ze ook content creators. Ze maken zelf dagelijks filmpjes, vlogs en reportages. Deze uitgangspunten bieden kansen om samen met jongeren te werken aan gezondheid. De eerste jongerenparticipatieprojecten hebben hierin al mooie resultaten opgeleverd, zoals u kunt zien via [deze link](#). Meer over het jongerenparticipatieproject 'Booka' leest u in de regionale rapportage.

Primair Onderwijs

Pilot Hart & Ziel

Graag werken we samen met de gemeente bij het werven van pilotscholen voor het programma Hart & Ziel. Met dit programma voldoen basisscholen aan wet- en regelgeving en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Tevens volgen en bevorderen ze de gezondheid van (groepen) leerlingen met behulp van vragenlijsten. Zo nodig kunnen onderwijsprofessionals aanvullende vragenlijsten gebruiken om opvallend gedrag verder te objectiveren. Doordat dit gebeurt volgens professionele standaarden, krijgen externe professionals een concreter beeld van de individuele ondersteuningsbehoeften van kinderen. Resultaten zijn beschikbaar op school-, groeps- en leerling niveau en zijn tevens geanonimiseerd beschikbaar voor de jeugdgezondheidszorg. Vanuit deze overzichten kunnen trends en signalen ook collectief worden opgepakt en kunnen school en jeugdgezondheidszorg samen werken aan preventief schoolgezondheidsbeleid.

Sociale veiligheid

In uw gemeente hebben we de afgelopen jaren samengewerkt met het bestuur van SPCO LEV omtrent planvorming en implementatie van 'Sociaal Veiligheidsbeleid'. Inmiddels zijn de beleidsvormingsfase en implementatiefase afgerond en zijn de gezonde school vignetten aangevraagd. Om de ketenaanpak tussen onderwijs en ketenpartners te verstevigen wordt er voor het bestuur van SPCO LEV in 2019 een bijeenkomst georganiseerd voor intern begeleiders, waarbij zowel Go voor Jeugd! , de jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis een adviserende rol zullen aannemen.

Met het bestuur van de Groeiling zijn verkennende gesprekken gevoerd over de totaalaanpak 'sociale veiligheid'. In 2019 verwachten we samenwerking voor wat betreft de implementatie van hun sociaal veiligheidsbeleid in de vorm van training en begeleiding.

Gezonde school

In 2019 willen we de 'Gezonde School' werkwijze sterker profileren binnen uw gemeente. Hiermee werken scholen effectief en planmatig aan hun gezondheidsbeleid. Vanuit GGD HM bieden we de scholen hierin ondersteuning. Door middel van netwerkontwikkeling, zoals bijvoorbeeld het bezoeken van een directeurenoverleg, willen we scholen enthousiasmeren. Graag trekken we hierin samen met u, als gemeente, op.

Voortgezet Onderwijs

Speerpunt Depressiepreventie

Een van de speerpunten voor 2019 is om het onderwerp 'depressiepreventie' verder uit te diepen en scholen hierbij te ondersteunen. De medewerkers van de Jeugdgezondheidszorg op het voortgezet onderwijs merken de laatste jaren een toename van signalen van somberheid en depressie bij leerlingen. Angst- en somberheidsklachten is daarmee een thema dat op alle VO-scholen leeft. Uit analyses die de GGD maakt op basis van de gezondheidscheck in de bovenbouw blijkt dat 15 tot 35% van de leerlingen in de bovenbouw verhoogde somberheidsklachten heeft. Meisjes scoren daarbij hoger dan jongens en Havo/Vwo-scholen scoren hoger dan VMBO-locaties. In de gemeente Gouda loopt op dit moment een pilot met het preventieprogramma 'Happyles'. Bij positieve resultaten gaan we bekijken hoe we deze interventie verder kunnen verspreiden.

Jongerenpeiling

Eind 2019 staat de afname van de nieuwe Jongerenpeiling weer op de agenda, waarin jongeren op tal van onderwerpen worden bevraagd. Hiertoe zullen alle leerlingen van elke 2^e en 4^e klas van elke VO-school worden uitgenodigd. De werving van de scholen start in maart 2019. De resultaten van de Jongerenpeiling worden in 2020 verwacht.